

16 Δεκεμβρίου 2011

Οι Θαυματουργές Εικόνες

Θεοτόκος / Θαύματα της Θεοτόκου

*Παναγία Παραμυθία. Εικόνα αγιογραφημένη από το Αγιογραφείο της Ιεράς
Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου*

Η χαρισματική παρουσία των εικονιζομένων αγίων εξηγεί και την ύπαρξη των θαυματουργών εικόνων μέσα στην Εκκλησία. Φυσικά η πραγματοποίηση του θαύματος ανήκει στις ανεξερεύνητες βουλές του Θεού. Πολλοί ασθενείς και πονεμένοι παρακαλούν, αλλά δεν γίνεται το θαύμα όπως το ζητούν. Ουσιαστικά, όλες οι εικόνες είναι θαυματουργές, διότι θαύματα δεν είναι μόνο οι θεραπείες σωματικών ασθενειών και η αποτροπή κάποιας συμφοράς, αλλά και η ενίσχυση της πίστεως και ελπίδος και η ψυχική ανακούφιση των πιστών. Οι ιερές εικόνες δίνουν αμέσως τη θεία ενέργειά τους στους χριστιανούς που προσέρχονται σ' αυτές με καθαρή συνείδηση

[1].

Σε πολλές εικόνες του Χριστού, της Παναγίας και πολλών αγίων αποδίδονται ποικίλα θαύματα, ώστε να θεωρούνται από τους πιστούς ως θαυματουργές. Θαύματα θεωρούνται οι θεραπείες πολλών και ποικίλων ασθενειών συνήθως ανιάτων ή ασθενειών τις οποίες η σύγχρονη ιατρική επιστήμη δεν μπορεί να θεραπεύσει, απομάκρυνση κινδύνων, διασώσεις πόλεων από επιδρομές εχθρών, αποτροπή διαφόρων λοιμών, αποκαλυπτικά μηνύματα με διαφόρους τρόπους π.χ. ανάβλυση μύρου, δακρύων ή αίματος. Κατά τη διδασκαλία την Πατέρων της Εκκλησίας τα θαύματα γίνονται με την ενέργεια των εικονιζομένων αγίων και με τη χάρη του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.

Την πρώτη πληροφορία για θαυματουργική ενέργεια απεικόνισεως του Κυρίου μας παραδίδει ο ιστορικός Ευσέβιος, επίσκοπος Καισαρείας της Παλαιστίνης. Αναφέραμε προηγουμένως για τον ανδριάντα τον οποίον τοποθέτησε στη είσοδο του σπιτιού της η αιμορροούσα χαναναία γυναίκα (αγία Βερονίκη), την οποίαν εθεράπευσε ο Κύριος[2], και ότι στη βάση του υπήρχε σπάνιο βότανο που είχε πολλαπλές ιαματικές ιδιότητες. Η θεραπεία πολλών ασθενειών έκανε γνωστή την ύπαρξη του ανδριάντα[3].

Ο επίσης σπουδαίος εκκλησιαστικός ιστορικός Ευάγγριος δίνει λεπτομερείς πληροφορίες για τα θαύματα της αχειροποίητης εικόνας του «Αγίου Μανδηλίου», η οποία αφ' ενός εθεράπευσε από ανιάτη ασθένεια τον βασιλέα της Μεσοποταμίας Αβγαρο και αφ' ετέρου έσωσε την πρωτεύουσα του κράτους Έδεσσα από τη σκληρή πολιορκία του ηγεμόνα την Περσών Χοσρόη κατά το 615μ.Χ.. Μετά τη λιτάνευση της ιερής εικόνας γύρω από τα τείχη καταστράφηκαν οι πολιορκητικές μηχανές του εχθρού[4]. Τα θαύματα της εικόνας όπως βλέπομε συνδέονται με ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα. Ο Αβγαρος ο Ε΄ είναι ιστορικό πρόσωπο, ηγεμόνας της Μεσοποταμίας, ο οποίος έζησε κατά την εποχή της παρουσίας του Κυρίου στην Παλαιστίνη. Ιστορικό γεγονός είναι και η πολιορκία της Έδεσσας, πρωτεύουσας του κράτους, από τον Χοσρόη.

Το 626 μ.Χ. επί αυτοκράτορος Ηρακλείου σώθηκε η Κωνσταντινούπολη από την επιδρομή των Αβάρων μετά τη λιτάνευση γύρω από τα τείχη, με επικεφαλής τον Πατριάρχη Σέργιο, της εικόνας της Παναγίας της Οδηγήτριας, η οποία φυλασσόταν στη «Μονή των Οδηγών». Η θαυματουργική διάσωση της βασιλίδος των πόλεων ώθησε τους κατοίκους να ψάλλουν τον Ακάθιστο Ύμνο και το τροπάριο «Τη υπερμάχω Στρατηγώ...»[5].

Η εικόνα της Θεοτόκου όπως αναφέρει ο άγιος Σωφρόνιος Πατριάρχης Ιεροσολύμων εμπόδισε την οσία Μαρία την Αιγυπτία να μπει μέσα στο ναό της και την οδήγησε στη θαυμαστή μετάνοια[6]. Από τα θαύματα της εικόνας του Ιησού Χριστού στη Βηρυττό πολλοί εβραίοι έγιναν χριστιανοί[7]. Πολλά αγιολογικά κείμενα, συναξάρια κλπ αναφέρουν πολλά θαύματα των ιερών εικόνων. Αναβλύσεις

μύρου, δακρύων, ευωδίας, τα οποία γίνονται θεραπευτικά μέσα για τους πιστούς. Άλλες εικόνες μετά από κτύπημα ή λογχισμό ή λιθοβολισμό έτρεξαν αίμα όπως η Παναγία η Εσφαγμένη της Μονής μας. Οι χριστιανοί μάζευαν το μύρο ή το αίμα και άλειφαν τους ασθενείς με αποτέλεσμα τη θεραπεία τους[8]. Θεραπεία ασθενειών πραγματοποιείται και με την επίχριση των ασθενών με το λάδι της κανδήλας πολλών ιερών εικόνων. Η Ζ' Οικουμενική Σύνοδος έλαβε υπόψη της τις παραδόσεις περί των ιερών εικόνων και δέχθηκε ως πραγματικά ιστορικά θαύματα τις θεραπείες των ασθενειών από τους διάφορους αγίους. Τα Συναξάρια πολλών αγίων και βιβλία που αναφέρονται σε ιερά προσκυνήματα αναφέρουν πλήθος θαυμάτων των ιερών εικόνων που βρίσκονται σ' αυτά.

«Παναγία η Εσφαγμένη». Τοιχογραφία του 14ου αιώνα, στον νάρθηκα του παρεκκλησίου του Αγίου Δημητρίου

Πού ωφείλεται η διάκριση των εικόνων σε θαυματουργές ή μή θαυματουργές; ? ?????? «?? ???? ???? ?????? ??? ?????, ??? ?????? ??? ?????, ??? ?????? ?????? ?????? ?????? ???? ?????, ??? ?????? ???? ???, ??? ?????? ???? ?????? ?????? ?????? ???? ???? ???? ???? ?????? ?????? ??????»[9]. Οι πιστοί χαρακτηρίζουν ως θαυματουργή μία εικόνα, η οποία επανειλημμένα κάνει θαύματα.

Η θαυματουργική δύναμη των ιερών εικόνων, όπως είπαμε, οφείλεται στη σχέση τους προς τα εικονιζόμενα πρόσωπα[10]. Όπου υπάρχει η εικόνα εκεί βρίσκεται και ο εικονιζόμενος άγιος[11]. Κατά τον άγιον Ιωάννη τον Δαμασκηνό τα θαύματα των ιερών εικόνων αποτελούν το αντιφέγγισμα του θείου φωτός που έχουν οι άγιοι μέσα στον κόσμο. Η χάρη του Θεού κάνει ζωντανή στους πιστούς κάθε εικόνα. «Κάθε κανονική εικόνα επειδή συνδέεται με το πρωτότυπό της και συνεπώς φέρει την χάριν του Αγίου Πνεύματος είναι θαυματουργική και όταν αυτή δεν εκδηλώνεται πάντοτε με άμεσο και φανερό τρόπο»[12]. Όλες λοιπόν οι ιερές εικόνες είναι φορείς της θείας χάριτος και της θαυματουργικής ενέργειας του εικονιζόμενου αγίου[13]. Οι θαυματουργικές θεραπείες των πασχόντων από ποικίλες ασθένειες από τις εικόνες αποδεικνύουν την παρρησία που έχουν οι άγιοι ενώπιον του Θεού και τη δύναμη της μεσιτείας τους. Την ιδιαίτερη θαυματουργική ενέργειά τους οφείλουν οι εικόνες όχι στη φύση τους αλλά στην ένωσή τους με το πρόσωπο του εικονιζόμενου αγίου και της χάριτος του Χριστού, η οποία παρέχεται διά μέσου του. Τα θαύματα που γίνονται στα πρόσωπα των πιστών έχουν αξία για όλη την Εκκλησία γιατί θεωρούνται ως αποτέλεσμα της θείας χάριτος και της πίστεώς τους.

Όλες οι εικόνες της Θεοτόκου απολάμβαναν ανέκαθεν ιδιαίτερης τιμής επειδή θεωρούνταν ως πηγή ευλογίας, ιάσεων και κάθε καλού. Η δύναμη της ιδιαίτερης χάριτος της Παναγίας ακτινοβολεί διά μέσου των πανσέπτων εικόνων Της από την Κοίμησή Της μέχρι σήμερα. Η Κεχαριτωμένη Θεοτόκος θεωρείται από το πλήρωμα της Εκκλησίας ως η μεσίτρια και η πηγή θείου ελέους και βοήθειας.

πηγή: Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Θαύματα Παναγίας Παραμυθίας και Παναγίας Παντανάσσης, Άγιον Όρος

[1]P.G. 94, 1356?.

[2] Ματθ. 9, 20. Μαρκ. 5, 25. Λουκ. 8, 43.

[3] ? . ? . ? . τ. 3, σ. 47- 49.

[4] P.G 86, 2748C- 2749A.

[5] Κ. Παπαρηγόπουλου, Ιστορία τού Ελληνικού Έθνους, τ. 3, 190-194, Αθήναι 1932.

[6] P. G. 87, 3713 B- C.

[7] P. G. 28, 801A .

[8] P. G. 28, 621 C. P. G.95, 352 D. P. G. 93, 1601 D . P. G. 94, 1393 A.

[9] Μάρκου Α. Σιώτου, Ιστορία και Θεολογία τών ιερών Εικόνων, Εκδ. Αποστ. Διακονίας, Αθήναι 1990, σ. 203.

[10] P. G. 94, 1264 B.

[11] P. G. 94, 1264 B.

[12] L. Ouspensky, Τό μέλλον τής εικονογραφίας, περιοδικόν «Σύνορο» 1965, σ. 87.

[13] P. G. 94, 1252 B.

<http://bit.ly/146R5i3>